

Bűncselekmény áldozataként milyen jogaim vannak?

Senki nincs felkészülve arra, hogy bűncselekmény áldozatává váljon. Legyen szó zsebtolvajlásról, súlyos testi sértésről vagy egyéb bűncselekményről: Ha bűncselekmény következtében sérülést szenvedünk, vagy össze vagyunk zavarodva, gyakran nem tudjuk, mit kellene tennünk. Ez a tájékoztató első áttekintést hivatott Önnek nyújtani arra vonatkozóan, hogy egy ilyen helyzetben hol találhat segítséget és milyen jogai vannak.

Ki segíthet nekem?

Az áldozatsegítő szervezetek tanácsadással és segítséggel szívesen állnak rendelkezésre. A tanácsadó szervezeteknél speciálisan képzett nők és férfiak dolgoznak, akiknek sok tapasztalatuk van az Ön helyzetében lévő emberekkel, meghallgatják Önt és segíteni akarnak. Az eset súlyosságától függően további, pl. pszichológiai vagy terápiás segítséget is kaphat.

Itt található azoknak a szervezeteknek az áttekintését, amelyekhez fordulhat: www.bmjv.de
Egyebekben minden rendőri szerv vagy a bűncselekmények által érintett személyeknek készült online-adatbankban való keresés is további segítséget nyújthat. www.odabs.org

Miként tehetek bűncselekmény esetén feljelentést és mi történik azt követően?

Ha bűncselekmény esetén feljelentést akar tenni, bármelyik rendőri szervhez fordulhat. Ha a bűncselekményt feljelentette, azt már nem vonhatja egyszerűen vissza, hisz a nyomozó szervek (a rendőrség és az ügyészség) minden feljelentett bűncselekmény esetén alapvetően kötelesek büntetőeljárás indítását.

Csak néhány kevésbé súlyos bűncselekmény (pl. becsületsértés vagy dologrongálás) esetén van az áldozatnak lehetősége meghatározni, hogy induljon-e büntetőeljárás. Ezért ezeket magánindítványra üldözendő bűncselekménynek hívják: Büntetőeljárás indítására rendszerint csak magánindítvány alapján kerül sor, tehát csak akkor, ha Ön a bűncselekmény áldozataként ezt kifejezetten kéri. Az indítványt három hónapon belül kell benyújtania azután, hogy tudomást szerzett a tettről és a tettes személyéről.

Mi történik abban az esetben, ha a német nyelvet nem, vagy csak nehezen értem?

Ez nem akadály. Ha feljelentést kíván tenni, segítséget kap. Tanúként történő meghallgatása esetén joga van tolmács igénybevitelére.

Milyen információkat kaphatok a büntetőeljárásról?

Ha bűncselekmény áldozatává vált, nem mindig kap automatikusan információt a büntetőeljárásról. A legjobb, ha már a rendőrségen nyilatkozik azzal kapcsolatban, hogy kíván-e információkat kapni és ha igen, mely információkat. Amennyiben szeretné, az alábbi tájékoztatást kaphatja:

- Egy rövid írásos igazolást a bűncselekmény feljelentéséről.
- Közlést arról, ha az ügyészség az eljárást megszüntette, azaz nem emelt vádat a bíróság előtt.
- Tájékoztatást arról, hogy mikor és hol kerül sor bírósági tárgyalásra és mit rónak fel a vádlottnak.
- Tájékoztatást az eljárás kimeneteléről, azaz arról, hogy a vádlottat felmentették-e vagy elmarasztalták-e, illetve hogy az eljárást megszüntették-e.
- Tájékoztatást arról, hogy a vádlottat vagy az elítéltet letartóztatták-e.
- Tájékoztatást arról, hogy az elítéltnak tilos-e felvennie Önnel a kapcsolatot.

Emellett egyedi esetekben felvilágosítást vagy másolatokat kérhet az ügyiratokból.

Közlekedési baleset után ez lehet például egy baleseti helyszínvázlat, amelyre kártérítés vagy fájdalomdíj igénybeviteléhez van szüksége. Amennyiben nem jogosult mellékmagánvád benyújtására (a mellékmagánvaddal kapcsolatos részleteket lásd lent), a magánindítványt meg is kell indokolnia, azaz nyilatkoznia kell arra vonatkozóan, hogy miért van szüksége az ügyiratokból ezekre az információkra. Kivételek egyes esetekben tehetők.

Tanúvallomás

Ha bűncselekmény áldozatává vált, az eljárás szempontjából nagyon fontos, hogy tanúvallomást tegyen. A vallomást rendszerint a rendőrségen teheti meg. Számos esetben később még a bíróság előtt is vallomást kell tennie. A vallomást csak kivételes esetekben tagadhatja meg, pl. ha a gyanúsított a házastársa vagy a rokona. Ilyen esetekben nem kell nyilatkoznia.

A meghallgatása során azonban meg kell adnia nevét és címét. Ettől egy esetben tehető kivétel, mégpedig ha különös veszélyeztetés áll fenn. Ilyen eset lehet például, ha valaki erőszakkal fenyegeti Önt azért, mert Ön vallomást akar tenni. Ebben az esetben nem kell megadnia otthoni lakcímét. Ehelyett megadhat egy másik címet, amelyen keresztül elérhető. Ez lehet pl. egy áldozatsegítő szervezet, amellyel kapcsolatban áll.

A tanúvallomás megtétele minden bizonnyal kivételes helyzet az Ön számára, ami nagyon megterhelő lehet. Ezért a meghallgatáshoz magával hozhat valakit. Ez a személy lehet rokon, vagy barát. A személy jelen lehet a meghallgatás során és csak kivételes esetekben

zárható ki. Természetesen kísérheti Önt ügyvéd is. Különleges esetekben a meghallgatás idejére az állam költségén ügyvéd is kirendelhető Ön mellé. Ha úgy gondolja, hogy a rendőrség, az ügyészség vagy a bíróság előtti meghallgatáshoz efféle segítségre van szüksége, meghallgatása előtt érdeklődjön a meghallgatást végző személynél!

Ha gyermekek vagy fiatalok váltak erőszakos vagy szexuális bűncselekmény áldozatává, az eljárás teljes időtartama alatt lehetőség van professzionális kíséret és gondozás, úgynevezett pszichoszociális perbeli kíséret igénybevételére. Egyes esetekben erőszakos vagy szexuális bűncselekmény áldozatává vált felnőtt áldozatoknak is szüksége lehet effajta gondozásra, amire szintén lehetőség van. Amennyiben a bíróság engedélyezi, a pszichoszociális perbeli kíséret az áldozatok számára ingyenes. Kérdezze a rendőrséget vagy az áldozatsegítő szervezeteket, ahol további információkat kaphat. Az Interneten a www.bmjv.de/opferschutz és a www.opferschutz.nrw.de címeken a „pszichoszociális perbeli kíséret” rubrika alatt szintén számos, pszichoszociális perbeli kísérettel kapcsolatos információt találhat.

Csatlakozhatok a büntetőeljáráshoz mellémagánvádlóként?

Ha bizonyos bűncselekmények áldozatává vált, az eljárásban mellémagánvádlóként vehet részt. Ide tartozik pl. a nemi erőszak, a szexuális visszaélés, az emberölés büntettének kísérlete vagy az olyan tettek, amelyek egy közeli hozzátartozó meggyilkolásához vezettek. Ilyen esetben Önnek különleges jogai vannak, pl. az egyéb tanúktól eltérően mindig részt vehet a bírósági tárgyalásokon.

Ki fizeti az ügyvédemet?

Az ügyvédi segítség igénybevétele költséget jelenthet az Ön számára. A vádlott elmarasztalása esetén az ügyvédi költségeket neki kell fizetnie. Nem minden elítélt van azonban abban a helyzetben, hogy ténylegesen ki is fizesse a költségeket. Így előfordulhat, hogy a költségeket Önnek kell viselnie.

Különösen kivételes helyzetekben kérheti a bíróságtól, hogy az állam költségére ügyvédet rendeljen ki Ön mellé. Ez pl. a súlyos erőszakos vagy nemi bűncselekmények eseteiben áll fenn, vagy az olyan esetekben, amelyekben pl. gyermekek, szülők vagy a házastárs vesztette életét egy bűncselekmény következtében. Ebben az esetben ez nem azon múlik, hogy Ön rendelkezik-e vagyonnal vagy nem.

Ügyvédi segítség igénybevétele érdekében egyéb esetekben is kérhet anyagi segítséget a bíróságtól. Erre akkor van lehetőség, ha túl alacsony a jövedelme és jogosult arra, hogy az eljáráshoz mellémagánvádlóként csatlakozzon.

Kártérítés és fájdalomdíj

Egy bűncselekmény következtében kárt szenvedett vagy fájdalomdíjat szeretne kapni? Szeretné ezt az igényét rögtön a büntetőeljárásban érvényesíteni? Erre rendszerint lehetősége van (ügy-nevezett magánjogi igény érvényesítése a büntetőperben). Ehhez azonban kérelmet kell benyújtania, amire már a bűncselekmény feljelentésének időpontjában lehetősége van.

Természetesen lehetősége van arra is, hogy a kártérítésre vagy a fájdalomdíjra vonatkozó igényét egy másik eljárásban nyújtsa be, azaz nem a büntetőbíróság, hanem a polgári bíróság előtt. Ebben az esetben is kérhet a bíróságtól anyagi segítséget ügyvédi tanácsadás igénybevétele érdekében, ha túl alacsony jövedelemmel rendelkezik.

Milyen jogokkal rendelkezem még?

Erőszakos cselekmény következtében egészségkárosodást szenvedett? Ebben az esetben az áldozatok kártalanításáról szóló törvény alapján állami juttatásokat kaphat, pl. orvosi vagy pszichoterápiás kezelés igénybeviteléhez, segédeszközökkel (pl. járókerettel, kerekesszékekkel) való ellátáshoz, vagy nyugdíjellátáshoz (pl. jövedelemkiesés kiegyenlítése érdekében). Egy rövid kérelmet már a rendőrségen benyújthat.

Ha szélsőséges csoportok általi támadás vagy terrorcselekmények áldozatává vált, a Szövetségi Igazságügyi Hivataltól anyagi segítséget kérhet. Ott mindent megtudhat a feltételekről és az eljárásról: www.bundesjustizamt.de (keresőszó: Härteleistungen/ (méltányossági kárki-egyenlítés) Opferhilfe (áldozatsegítés))

Családon belüli erőszak áldozataként az erőszak elleni védelemről szóló törvény alapján esetleg további jogai is lehetnek. Például kérheti a családjogi bíróságot, hogy a tettesnek megtiltsa az Önrel való kapcsolatfelvételt. A bíróság bizonyos körülmények fennállta esetén megengedheti Önnek, hogy egy olyan lakást, amelyben eddig a tettessel közösen lakott, immáron egyedül használhasson. A szükséges kérvényeket írásban nyújthatja be a járási bíróságnál (Amtsgericht) vagy helyben jegyzőkönyvbe mondhatja. Az ügyvédi képviselő nem szükséges.

Mit jelent a tettes-áldozat közötti békéltetés?

Azt az eljárást nevezik így, amely mindenekelőtt a bűncselekmények áldozatait hivatott segíteni abban, hogy az elszenvedett igazságtalanságot feldolgozhassák. A normál büntetőeljárásoktól eltérően egy tettesnek egész konkrétan és közvetlenül kell szembenéznie azzal, hogy tette milyen károkat és sérüléseket okozott áldozatában. Ez lehet anyagi kár, amelyet az áldozat egy bűncselekmény folytán elszenvedett, vagy lelki sérülés, személyes

bántódás és a tett következtében előidézett félelem. A tettes-áldozat közötti békéltetés azonban soha nem történhet az áldozat akarata ellen és igénybevétel esetén is csak akkor, ha a tettesnek komoly szándékában áll vállalnia tettéért a felelősséget. Megfelelő esetekben a tettes-áldozat közötti békéltetés szolgálhatja az áldozat önrendelkezése szerinti konfliktuskezelését és a jogrend helyreállítását. Az eljárást ezért gyakran már az ügyészség vagy a rendőrség előtt kezdeményezik. A tulajdonképpeni büntetőeljárás részét azonban nem képezi és azon kívül folytatják le. E célból léteznek speciális szervek és intézmények, ahol képzett közvetítőket alkalmaznak.

A tettes-áldozat közötti békéltetéssel és az Ön közelében ezt ellátó intézményekkel kapcsolatos további információkat az Interneten találhat, pl. az alábbi címeken: www.toa-servicebuero.de/konfliktschlichter vagy www.bag-toa.de

Brosúrák és további linkek

Az áldozatok védelmével kapcsolatos információkat a Német Szövetségi Igazságügyi és Fogyasztóvédelemért felelős Minisztérium (BMJV) honlapján találhat. Ott az egyes szövetségi tartományok Internet-oldalaival (a helyi áldozatsegítő szervezetekre vonatkozó tudnivalókkal), valamint a bűncselekmények érintettei számára készült online-adatbankkal (ODABS) kapcsolatos linkeket is találhat: www.bmjv.de/opferschutz

További hasznos információkat az alábbi broszúrákban találhat:

- Áldozatok számára készült kiskönyv**
- Vannak jogaim**
- Nagyobb védelem családon belüli erőszak esetében**
- Tanácsadási és jogsegély**
(itt: www.bmjv.de/publikationen)
- Erőszakos cselekmények áldozatai számára nyújtott segítség**

www.bmas.de

(Keresőszó: Erőszakos cselekmények áldozatai számára nyújtott segítség)

Publikációk rendelése

Internet:

www.bmjv.de

Postai úton:

Publikationsversand der Bundesregierung

Postfach 48 10 09

18132 Rostock

Telefon:

+49(0)30 - 18 272 272 1

Fax:

+49 (0)30 - 18 10 272 272 1